

Չամախի եկող առաջնորդները, եպիսկոպոսները միշտ ընդունելութիւն են դառնում Պօղոս աղայի տանը. ամենքին եւս մեծ հիւրասիրութիւն է ցոյց տուել և ընծայով յարգել:

1826 թ. Պարսից պատերազմի ժամանակ, երբ ռուսաց զօրքը Չամախուց գնաց Դուբայ քաղաքի զօրքի հետ միանալու, Մուստաֆայ խանը պարսից զօրքի հետ իւր հեծելազօրքով մտաւ Չամախի քաղաքը և սկսեցին հայերին ծեծել, նեղացնել, երկու հայի խեղդելով սպանեցին: Այդ ժամանակ Պօղոս աղան խմանալով իրեն հաւատարիմ մարդկանցից, թէ մի քանի թուրք մուլաններ չարախօսութիւն են արել հայերի դէմ Մուստաֆայ խանին, թէ «քո հարկերը մնում է հայերի վերայ, նրանց պէտք է պատժել», այդ հանդամանքի առաջն առնելու համար խան Պօղոսը իւր սեպհականութիւնից երկու հազար բաջադլու ոսկի, մի ափսէի մէջ և մի այլ ափսէում պատրաստած զանազան քաղցրաւենիքներով ընծաներ ուղարկում է խանի համար. ինքն էլ գնում ներկայանում է խանին. խանը հարցնում է — սա ի՞նչ է, խան Պօղոս: Վերջինս պատասխանում է, — խանը ո՞ղջ լինի, սա հայերի կողմից ընծայ է մեծ խանիդ: —

Սիրով ընդունում է Մուստաֆայ խանը ուղարկած ընծաները, և դովում Պօղոս աղային, թէ ես քեզ համար լաւ բաներ եմ լսել իմ սիրելի հաջի Մահմուտ էֆէնտիից և հաջի Աբտուլլայից. յետոյ հրամայում է հայերի փողոցների և տների վերայ պահապաններ կարգել, որ ոչ ոք նեղութիւն չ'պատճառէ հայերին:

Անցած մի տասն օր, երբ լուր հասաւ, թէ Ամիրխան սարգարը յաղթուելով զօրապետ Պասկեվիչի ձեռքի տակ եղած ռուսաց զօրքից՝ սպանուեցաւ, պարսից զօրքը և խանը կրկին փախան դէպի պարսից երկիրը: Այդ խառն աղմկալից ժամանակ կուսակալ Երմալովը այցելութիւն է դուրս գալիս երկրին. գալիս է Չամախի, ուղարկում է իւր թարգման Միրզաջան բէկ Մաղաթովին խան Պօղոս բէկի մօտ, որ տեղեկանայ նորանից, թէ ո՞ր թուրքերն են նեղութիւն և մահ պատճառել հայերին, այն դիտաւորութեամբ, որ կախել տայ նրանց: Խան Պօղոս բէկը պատասխանում է, թէ նոքա, որոնք բռնութիւն